

Případ Vrchlický

Kauzu básníkovy ztraceného rukopisu řešila policie v roce 1888, tehdy ještě pod vedením c. k. vládního policejního rady Oliče¹, který ten případ vyprávěl R. J. Kronbauerovi.² Ten ho popsal v knize *Záhadné příběhy a vzpomínky* (vyšlo 1904). Další generace se o tom dočetla r. 1938 v Národních listech a po osmdesáti letech stejný námět zpracoval publicista Michal Bystrov.

Při přípravě své stránky jsem se zadržela otázkou, kde k tomu vlastně došlo. Údaj na pamětní desce se totiž liší o celých deset let. Básník v Praze žil nejméně na pěti různých místech, mj. také v Podolí. Zkrátka a dobře, s určitostí lze napsat jen to, že se to odehrálo na vltavském nábřeží.

Dům č. 1897/72 s pamětní deskou J. V. stojí jen kousek za tančícím domem na Rašínově nábřeží.

V roce 1888 bylo Emilu Frídovi pětatřicet a byl už velmi dobře známý jako Vrchlický. *Zrovna dokončil překlad první části Goethovy veršované tragédie Faust, když vtom ho o něj někdo připravil. Bylo zapotřebí všech pražských detektivů, aby se jediný exemplář Vrchlického díla znovu našel. Jinak by v Národním divadle neměli co hrát.* (Michal Bystrov)

Básník právě vycházel z domu, když ho oslovil slušně vypadající mladý muž. „Dobrý den, Mistře. Rád bych vás požádal o nějakou práci. Postaral bych se o přepisy některých vašich textů. Mám velmi čitelný rukopis a je na mě spolehnouti, prosím.“ „A to by možná šlo,“ odpověděl Vrchlický a pokračoval: „Mám dosud jen prvopis překladu prvního dílu Fausta. Nakladatel na to nespěchá, tak si dejte záležet.“ Mladíka vzal domů, předal mu slušný balík listů a zároveň mu vyplatil zálohu. Během dalších týdnů se dál věnoval vlastní tvorbě, překladům i rodině.³

Teprve asi po roce se Vrchlický vyplašil, když se nakladatel Šimáček nechal slyšet, že by tedy veršovanou hru vydal knižně. Druhý díl byl přeložen, opis pořízen také, ale první díl Vrchlický neměl. Tomu člověku chtěl pomoci a přitom se ho nezeptal kde bydlí, ani jak se jmenuje. Byl z toho velmi nešťastný a rozhodl se, že překlad první části Goethova Fausta vypracuje znovu. *Začal znovu od první stránky. Byl by v té sisyfovské fušce pokračoval, kdyby ho přátelé Alois Jirásek, Josef Thomayer a Zikmund Winter nepřesvědčili, že existuje ještě jedna cesta. „Víš co,“ poradili mu, „navštiv policejního komisaře Oliče, všechno mu řekni a možná, že ti rukopis opatří.“* (Bystrov)

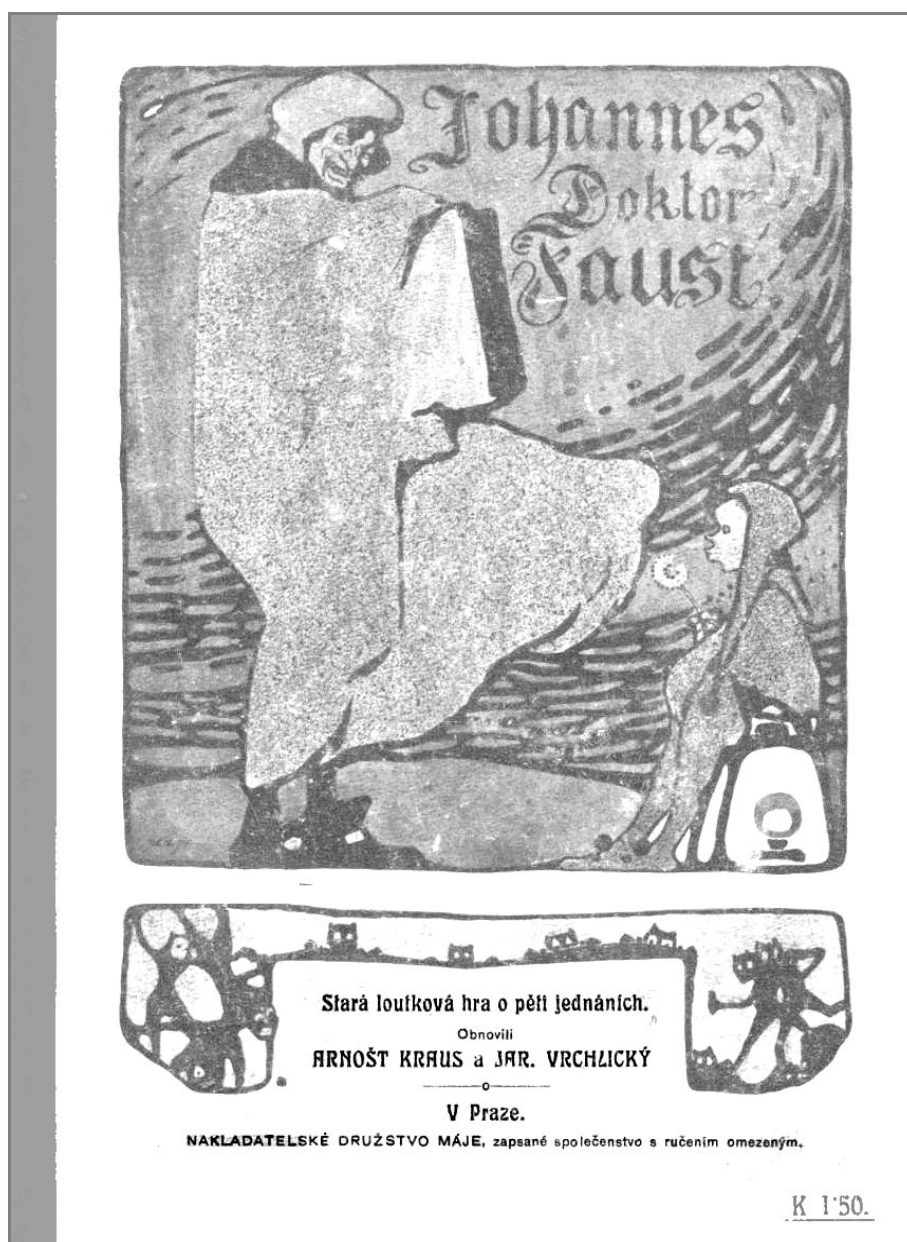
Vrchlický vypověděl, že tomu čověku nejdřív nabídl almužnu, kterou však mladík nepřijal. Také prý uvedl, že dosud byl písařem u advokáta a to vzbuzovalo tu důvěru. Nebylo policisty, co by se nezapojil do pátrání, služba neslužba. Taková nesnáz Mistra Vrchlického se musí vyřešit! Naráz se po všech hostincích, hospodách i pajzlech rozběhly desítky policejních nohou. Vyptávání neustávalo, až v jedné vinohradské hospůdce chytili dobrou stopu. Skupině studentů se tam chlubil nějaký muž, že pracuje pro Vrchlického a ukazoval rukopis, který si mnozí se zájmem prohlíželi. Pak už nebylo těžké mezi studenty zjistit mladíkovo jméno, pak i bydliště. Zastihli ho u příbuzných na venkově a šupito presto ho odvezli na čtyřku. Sláva! V černém kuříku měl kýžený rukopis, z něhož dokonce krasopisně víc než polovinu opsal. „*Mladý muž, jenž se strachem na celém těle tetelil, když ho vyslyšali, řekl, že byl upomínán o vojenskou taxu, že na ni neměl a že prchl z Prahy, aby měl s tou taxou pokoj. Rukopis Vrchlického i s opsanou partií uložil do kufříku, aby se neztratil. Venku se prý uchytil a na rukopis zapomněl.*“ (Kronbauer)

1 Václav Olič (1837 - 1932)

2 Rud. Jaroslav Kronbauer (1854 - 1915)

3 1879 se oženil s Ludmilou, dcerou spisovatelky S. Podlipské (sestra Karolíny Světlé). Měli tři děti, ale později se dozvěděl, že dvě ze tří nejsou jeho. Dooručuji: <https://www.novinky.cz/clanek/historie-tragicky-snatek-jaroslava-vrchlickeho-pred-140-lety-o-nevere-sve-zeny-nevedel-v-praze-jen-on-40292057>

Jaroslav Vrchlický během svého života přeložil celkem 75 knih. Kromě zpracování Fausta pro jeviště Národního divadla připravil rovněž veršovanou hru pro loutky, ke které napsal scénické poznámky Arnošt Kraus. Sešitek vyšel tiskem v roce 1890.

Stará loutková hra o pěti jednáních.
 Obnovili ARNOŠT KRAUS a JAROSLAV VRCHLICKÝ --o-- V Praze.
 Nakladatelské družstvo Máje, zapsané společenstvo s ručením omezeným.

Knižní hřbet Vrchlického překladu vydaného v Ottově nakladatelství r. 1904